

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 29.01.2002
COM(2002)45 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE
AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT**

**over de toepassing van de overeenkomsten tussen
de Europese Gemeenschappen en
de Regering van de Verenigde Staten van Amerika
en de Regering van Canada
betreffende de toepassing van hun mededingingsregels**

1 januari 2000 tot en met 31 december 2000

1. VERENIGDE STATEN

1.1. Inleiding

Op 23 september 1991 sloot de Commissie een Overeenkomst met de Regering van de Verenigde Staten van Amerika betreffende de toepassing van hun mededingingsregels¹ (de "Overeenkomst van 1991"), waarmee wordt beoogd de samenwerking tussen de mededingingsautoriteiten te bevorderen. Bij een gezamenlijk besluit van de Raad en de Commissie van 10 april 1995² werd de Overeenkomst goedgekeurd en van toepassing verklaard.

Op 4 juni 1998 trad een nieuwe Overeenkomst, die de bepalingen inzake positieve internationale courtoisie van de Overeenkomst van 1991 versterkt, in werking³ (de "Overeenkomst van 1998"), na goedkeuring bij een gezamenlijk besluit van de Raad en de Commissie van 29 mei 1998.

Op 8 oktober 1996 stelde de Commissie het eerste verslag over de toepassing van de Overeenkomst van 1991 vast voor de periode van 10 april 1995 tot en met 30 juni 1996⁴. Het tweede verslag betrof het resterende deel van het kalenderjaar 1996 en bestreek de periode van 1 juli 1996 tot en met 31 december 1996⁵. Het derde verslag had betrekking op het gehele kalenderjaar 1997⁶, het vierde op het jaar 1998⁷ en het vijfde op 1999⁸. Het onderhavige verslag behandelt het kalenderjaar van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2000. Het moet worden gelezen in samenhang met het eerste verslag, waarin de voordelen, maar ook de beperkingen van dit type samenwerking in detail zijn uiteengezet.

Kort samengevat voorziet de Overeenkomst van 1991 in:

- wederzijdse kennisgeving van zaken die door de mededingingsautoriteit van de ene partij worden onderzocht, voor zover die zaken de gewichtige belangen van de andere partij kunnen beïnvloeden (artikel II), en uitwisseling van informatie over algemene zaken die betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de mededingingsregels (artikel III);
- samenwerking en coördinatie van het optreden van de mededingingsautoriteiten van beide partijen (artikel IV);
- een procedure voor traditionele courtoisie, op grond waarvan elke partij zich ertoe verbindt bij haar optreden ter handhaving van haar mededingingsregels rekening te houden met de gewichtige belangen van de andere partij (artikel VI);

¹ Overeenkomst tussen de Regering van de Verenigde Staten van Amerika en de Commissie van de Europese Gemeenschappen betreffende de toepassing van hun mededingingsregels (PB L 95 van 27.4.1995, blz. 47 en 50)

² Zie PB L 95 van 27.4.1995, blz. 45 en 46.

³ Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en de Regering van de Verenigde Staten van Amerika betreffende de toepassing van de beginselen van positieve internationale courtoisie bij de handhaving van hun mededingingswetgeving, PB L 173 van 18.6.1998, blz. 26-31.

⁴ Com(96) 479 def., zie XXVIe Verslag over het mededingingsbeleid, blz. 299-311.

⁵ Com(97) 346 def., zie XXVIe Verslag over het mededingingsbeleid, blz. 312-318.

⁶ Com(98) 510 def., zie XXVIIe Verslag over het mededingingsbeleid, blz. 317-327.

⁷ Com(1999) 439 def., zie XXVIIe Verslag over het mededingingsbeleid, blz. 313-328.

⁸ Com(2000) 618 def., zie XXIXe Verslag over het mededingingsbeleid, blz. 319-332.

- een procedure voor positieve courtoisie, op grond waarvan elke partij de andere partij kan uitnodigen om op basis van de wetgeving van laatstgenoemde partij passende maatregelen te nemen met betrekking tot de concurrentieverstorende activiteiten die op haar grondgebied zijn uitgevoerd en die de gewichtige belangen van de verzoekende partij raken (artikel V).

In aanvulling daarop wordt in de Overeenkomst van 1991 duidelijk gesteld dat niets daarin mag worden uitgelegd op een wijze die in strijd is met de vigerende wetgeving van de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika (artikel IX). In het bijzonder blijven de mededingingsautoriteiten gebonden door hun interne regels betreffende de bescherming van de vertrouwelijkheid van de informatie die door hen tijdens hun respectieve onderzoeken wordt verzameld (artikel VIII).

In de Overeenkomst van 1998 worden zowel het mechanisme van de "positieve internationale courtoisie" als de omstandigheden waaronder daarvan gebruik gemaakt kan worden, verduidelijkt. In het bijzonder worden in die overeenkomst de voorwaarden beschreven waaronder de verzoekende partij, normaal gesproken haar eigen handhavend optreden dient op te schorten en om optreden van de andere partij dient te verzoeken.

1.2. Samenwerking tussen de EG en de VS in individuele zaken in 2000

De samenwerking tussen de Commissie enerzijds en de Antitrust Division van het Amerikaanse Ministerie van Justitie (DoJ) en de Amerikaanse Federal Trade Commission (FTC) anderzijds werd in de loop van 2000 verder versterkt. De contacten tussen ambtenaren van de Commissie en hun collega's van de twee Amerikaanse diensten zijn aanzienlijk toegenomen. Deze contacten gaan van uitvoerige besprekingen van concrete zaken tot meer algemene, soms theoretische aangelegenheden die verband houden met het mededingingsbeleid. Met een zekere regelmaat vinden er bijeenkomsten en contacten op hoog niveau plaats. De samenwerking blijft wederzijds aanzienlijke vruchten afwerpen omdat onze respectieve handhavingsactiviteit wordt versterkt, nodeloze conflicten of onverenigbaarheden tussen die handhavingsactiviteiten worden vermeden en er een beter begrip tot stand komt voor elkaars mededingingsbeleid.

1.2.1. Fusiezaken

In 2000 werd een ongekend groot aantal concentratievoornemens gelijktijdig aan beide zijden van de Atlantische Oceaan onderzocht. Met betrekking tot het onderzoek van die concentratiezaken waren er bijna dagelijks contacten tussen ambtenaren van de Task Force Fusiecontrole van het Directoraat-generaal Concurrentie en ambtenaren van het Amerikaanse Ministerie van Justitie en de FTC. Het spreekt vanzelf dat de samenwerking het doelmatigst is wanneer de betrokken partijen ermee instemmen dat de communautaire en de Amerikaanse diensten de informatie in de aanmelding kunnen delen door afstand te doen van hun recht op een vertrouwelijke behandeling. Dit gebeurt vaak.

De transatlantische samenwerking in 2000 was inzonderheid intensief met betrekking tot de grote concentratiezaken in de "nieuwe economie" en het multimediabedrijf, meer bepaald in de zaken *AOL/Time Warner*, *Time Warner/EMI* en *MCI WorldCom/Sprint*. Nadat de partijen afstand hadden gedaan van hun voornoemde recht werd de inhoudelijke beoordeling van de zaken grotendeels verricht in nauwe samenwerking tussen de autoriteiten. Vertegenwoordigers van het Amerikaanse Ministerie van Justitie (*MCI WorldCom/Sprint*) en de FTC (*AOL/Time Warner*, *Time Warner/EMI*) woonden de hoorzittingen van de partijen die wensten te fuseren, bij en er waren geregeld telefoongesprekken, uitwisselingen van documenten en andere contacten tussen de teams die de zaken behandelden.

In de zaken *AOL/Time Warner* en *Time Warner/EMI* was de gedachtewisseling tussen de ambtenaren aan beide zijden voornamelijk gericht op de beoordeling van de gevolgen die de voorgenomen transacties waarschijnlijk zouden hebben op de mededinging in de muziekmarkten (onder meer muziekopnames, muziekuitlevering en on-line-distributie via Internet). Uiteindelijk sprong de *Time Warner/EMI*-overeenkomst af ingevolge de bezwaren die de Commissie maakte tegen de voorgenomen transactie, en trokken de partijen hun aanmelding in. De Commissie ging voorwaardelijk akkoord met de concentratie tussen *AOL* en *Time Warner* op voorwaarde dat het Duitse mediaconcern Bertelsmann zich zou terugtrekken uit gemeenschappelijke ondernemingen met AOL.

In de zaak *MCI WorldCom/Sprint* kwam de Commissie snel tot de conclusie dat dit concentratievoornemen tussen twee Amerikaanse telecombedrijven wereldwijde effecten zou sorteren. Het internet is van mondiale aard; internettoegang-en-serviceproviders, internet contentproviders, en eindgebruikers eisen alle universele verbindbaarheid op het wereldwijde web. De Commissie had reeds in 1998 bij het onderzoek van de concentratie tussen WorldCom en MCI geconcludeerd dat er een mondiale markt is van universele internetverbindbaarheid op het hoogste niveau en dat de gevolgen van die concentratie tussen die twee Amerikaanse bedrijven niet alleen de Amerikaanse gebruikers aanbelangden maar onder meer ook de gebruikers in de Europese Unie. In de zaak *MCI WorldCom/Sprint* concludeerde de Commissie opnieuw dat de markt van de internetverbindbaarheid op het hoogste niveau een van de relevante markten was. *MCI WorldCom/Sprint* was het eerste en tot dusver het enige door de Commissie verboden concentratievoornemen waarbij een Amerikaans bedrijf betrokken was.

De Commissie werkte eveneens nauw samen met de FTC in de zaak *Boeing/Hughes*. Uiteindelijk keurde de Commissie de concentratie na een grondig onderzoek goed, nadat de partijen verbintenissen hadden aangeboden die de eerdere bezwaren wegnamen volgens welke de transactie zou kunnen leiden tot de totstandkoming of de versterking van een machtspositie op de markten van de GEO-satellieten en de lanceringsdiensten.

De Commissie werkte nauw samen met de FTC in de zaak *AstraZeneca/Novartis* inzonderheid met het oog op het vinden van een gemeenschappelijke oplossing voor de problemen welke werden vastgesteld op de markten van de schimmelbestrijdingsmiddelen voor granen en de onkruidverdelgsmiddelen ter bescherming van maïs. De samenwerking bleek in het bijzonder dienstig te zijn voor beide autoriteiten omdat zij dezelfde verbintenis kregen voorgelegd die de mededingingsbezwaren op verschillende regionale markten moest opheffen. In deze welbepaalde zaak die de wereldwijde afstoting van de strobilurineactiviteiten van Novartis en de acetochloorproducten van AstraZeneca betrof, was samenwerking tussen de autoriteiten nodig om te garanderen dat de verbintenissen welke uiteindelijk werden aanvaard, niet tegenstrijdig waren en de koper aanvaardbaar zou zijn voor beide autoriteiten. In het licht van het verzoek van de FTC dat er eerst een koper van die activiteiten moet zijn voordat de transactie werd goedgekeurd, waren de partijen eigenlijk reeds begonnen met de tenuitvoerlegging van de verbintenis om een koper te zoeken voordat de verbintenis uiteindelijk door de Commissie kon worden aanvaard.

In de zaak *Alcoa/Reynolds* werkten de met de zaak belaste teams aan beide zijden van de Atlantische Oceaan (Commissie en Amerikaans Ministerie van Justitie) nauw met elkaar samen. Voorts werkte de Commissie eveneens samen met de Canadese en Australische mededingingsautoriteiten. Vertegenwoordigers van de Amerikaanse en Canadese autoriteiten namen deel aan de hoorzitting van de fuserende partijen. De concentratie werd uiteindelijk door de Commissie goedgekeurd op voorwaarde dat belangrijke afstotingen zouden plaatsvinden.

1.2.2. Niet-fusiezaken

In 2000 namen de contacten tussen de Commissie en de Amerikaanse antitrustdiensten in niet-fusiezaken in het algemeen toe. Met betrekking tot de zogenaamde B2B-marktplaats "Covisint" (een uitwisseling onder aanbieders die is opgezet door drie belangrijke fabrikanten van auto-onderdelen) had de Commissie bijvoorbeeld een aantal informele gedachtewisselingen met de ploeg van de FTC die dezelfde zaak onderzocht.

In kartelonderzoeken zijn de contacten tussen de diensten minder frequent. Dit komt omdat wij krachtens onze huidige samenwerkingsregelingen niet in staat zijn vertrouwelijke gegevens uit te wisselen bij ontstentenis van een uitdrukkelijke afstand van rechten vanwege de bron van de informatie waarover de diensten beschikken. Niettemin is de samenwerking tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten in kartelzaken het laatste jaar aanmerkelijk verbeterd. Contacten tussen de desbetreffende diensten van de Commissie en het Amerikaanse Ministerie van Justitie zijn immers gemeengoed geworden.

1.3. Administratieve akkoorden betreffende wederzijdse deelname (Administrative Arrangements on Attendance: AAA)

De Commissie heeft op 31 maart 1999 haar goedkeuring gehecht aan een tekst van de administratieve akkoorden tussen de mededingingsautoriteiten van de Europese Gemeenschappen en van de Verenigde Staten betreffende hun wederzijdse deelname aan sommige fasen van de op grond van hun respectieve mededingingsregels ingeleide procedures⁹. Deze akkoorden zijn gesloten in het kader van de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en de Regering van de Verenigde Staten betreffende de toepassing van hun mededingingsregels, en in het bijzonder de bepalingen over de coördinatie van de handhavingsactiviteiten.

Op de nieuwe administratieve akkoorden werd voor het eerst een beroep gedaan in december 1999, toen vertegenwoordigers van de Amerikaanse FTC de hoorzitting van de Commissie in de concentratiezaak BOC/Air Liquide bijwoonden. In 2000 woonden vertegenwoordigers van het Amerikaanse Ministerie van Justitie en de FTC verschillende hoorzittingen bij (*TimeWarner/EMI*, *AOL/TimeWarner*, *WorldCom MCI/Sprint*, *Alcoa/Reynolds*) terwijl in 2000 een ambtenaar van de Commissie voor het eerst een "pitch meeting" tussen het Amerikaanse Ministerie van Justitie en de fuserende partijen (*WorldCom MCI/Sprint*) bijwoonden.

1.4. EU/VS-werkgroep fusies

Op de jaarlijkse bilaterale bijeenkomst tussen de Commissie (DG Concurrentie), de FTC en het Amerikaanse ministerie van Justitie (DoJ), die op 5 oktober 1999 in Brussel plaatsvond, werd besloten een nieuwe EU/VS-werkgroep op te richten, met als doel de intensivering van de transatlantische antitrustsamenwerking.

Men was van mening dat, hoewel de samenwerking tussen de EU en de VS in concentratiezaken zeer succesvol is, er nog ruimte is voor verbetering, met name met het oog op de huidige fusiegolf en de exponentiële groei van grootschalige transacties met een grensoverschrijdend karakter. Op langere termijn zou de werkgroep ook de taak kunnen krijgen andere mededingingskwesties van gemeenschappelijk belang te bestuderen.

⁹ Bulletin EU 3-1999, Mededinging (18/43). 1999 Verslag COM(2000) 618 def., blz. 5.

Tot dusver heeft de werkgroep haar inspanningen gericht op het eerste onderwerp (corrigerende maatregelen). In het vorige jaar (2000) waren er uitgebreide driepartijgedachtewisselingen (Commissie/Amerikaans Ministerie van Justitie/FTC) waaronder een bijeenkomst en een aantal tele/video-conferenties. De besprekingen waren voordelig voor de drie autoriteiten en bijzonder nuttig voor de Commissie bij de voorbereiding van de recentelijk aangenomen mededeling inzake verbintenissen in concentratiezaken¹⁰.

1.5. Positieve internationale courtoisie

In 1997 heeft het Amerikaanse Ministerie van Justitie voor de eerste (en tot dusver enige) keer een beroep gedaan op de positieve internationale courtoisie, die in artikel V van de Overeenkomst van 1991 is opgenomen¹¹. Het Amerikaanse Ministerie van Justitie had de Commissie gevraagd op grond van de communautaire mededingingsvoorschriften eventueel concurrentieverstorend gedrag van vier Europese luchtvaartmaatschappijen (Air France, SAS, Lufthansa en Iberia) die eigenaar waren van of aangesloten bij het geïnformatiseerde begrotingssysteem Amadeus in Europa, te onderzoeken. Sabre, een geïnformatiseerd begrotingssysteem dat toen eigendom was van American Airlines, had bij het Amerikaanse ministerie een klacht ingediend over vermeende uitsluitingspraktijken vanwege de eigenaars en de leden van Amadeus. Ingevolge het verzoek van het Amerikaanse ministerie lanceerde de Commissie een onderzoek en deed zij in 1999 een mededeling van punten van bezwaar toekomen aan Air France op grond van een gering aantal van de oorspronkelijke aantijgingen. Het onderzoek werd in juli 2000¹² succesvol afgerond nadat Air France had ingestemd met een gedragscode die SABRE gelijkwaardige voorwaarden bood als die welke werden aangeboden aan Amadeus waarvan Air France gedeeltelijk eigenaar was, alsook aan andere geïnformatiseerde begrotingssystemen. Sabre had eerder vergelijkbare overeenkomsten bereikt met SAS en Lufthansa.

Dergelijke innoverende samenwerking luidt een mogelijke gevoelige lastenverdeling onder diensten die gevestigd zijn in verschillende delen van de wereld, in. Positieve internationale courtoisie biedt inzonderheid de mogelijkheid een potentieel concurrentieprobleem te laten behandelen door de dienst die daartoe het best geplaatst is, meer bepaald in termen van bewijsgraving of de mogelijke oplegging van sancties.

1.6. Contacten op hoog niveau

Er waren talloze bilaterale contacten op hoog niveau tussen de Commissie en de relevante Amerikaanse autoriteiten in de loop van 2000: de heer Mario Monti legde als voor concurrentie bevoegd commissaris in juni een eerste uitgebreid officieel bezoek af in Washington en maakte van de gelegenheid gebruik om onder meer belangrijke personen uit de overheidsdiensten en het Congres te ontmoeten; in juni werd de jaarlijkse bilaterale bijeenkomst tussen de Commissie enerzijds en het Amerikaanse Ministerie van Justitie en de Amerikaanse FTC anderzijds gehouden te Washington; in de loop van het jaar vonden eveneens bijeenkomsten plaats tussen de Commissie en het Amerikaanse Ministerie van Vervoer, de Amerikaanse Federal Communications Commission en de Amerikaanse Federal

¹⁰ Mededeling van de Commissie betreffende op grond van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad en Verordening (EG) nr. 447/98 van de Commissie aanvaardbare corrigerende maatregelen, PB C 68 van 2.3.2001, blz. 3-11.

¹¹ Het verzoek dateert van voor de sluiting van de EU/VS-overeenkomst inzake positieve internationale courtoisie van 1998.

¹² Zie persbericht van de Commissie, IP/00/835 van 25.7.2000.

Maritime Commission (diensten die een zekere bevoegdheid hebben voor concurrentieaangelegenheden in hun respectieve sectoren).

1.7. Statistische informatie

a) *Aantal kennisgevingen van de Commissie en de autoriteiten van de VS*

In de periode van 1 januari 2000 tot en met 31 december 2000 verrichtte de Commissie in totaal 104 kennisgevingen. De zaken zijn onderverdeeld in fusiezaken en niet-fusiezaken en zijn opgesomd in **Bijlage 1**.

De Commissie ontving in dezelfde periode in totaal 58 kennisgevingen van de autoriteiten van de VS. Hiervan waren er 32 afkomstig van het Amerikaanse Ministerie van Justitie en 26 van de FTC. Een lijst van deze zaken is opgenomen in **Bijlage 2**, wederom met een onderverdeling in fusiezaken en niet-fusiezaken.

Fusiezaken vertegenwoordigen het merendeel van alle kennisgevingen in beide richtingen. De Commissie verrichtte 85 keer kennisgeving voor fusiezaken en de autoriteiten van de VS 49 keer.

De vermelde cijfers geven het aantal zaken weer waarin een (of meer) kennisgevingen werden verricht, en niet het totale aantal afzonderlijke kennisgevingen. Op grond van artikel II van de Overeenkomst kunnen kennisgevingen plaatsvinden in uiteenlopende fasen van de procedure, zodat in een zelfde zaak verscheidene kennisgevingen kunnen worden verricht.

Tabel 1 geeft in cijfers het aantal kennisgevingen weer dat tussen 1 januari 2000 en 31 december 2000 is verricht op grond van de Overeenkomst van 1991 tussen de EU en de VS. Tabel 2 vermeldt in cijfers het aantal zaken waarin sinds 23 september 1991 kennisgeving is verricht.

Tabel 1

ZAKEN WAARIN KENNISGEVING IS VERRICHT

Jaar	Aantal EG	Aantal VS			Aantal kennisgevingen van fusies	
		FTC	DoJ	Totaal	EG	VS
2000	104 ¹³	26	32	58	85	49

Tabel 2

ZAKEN WAARIN KENNISGEVING IS VERRICHT

Jaar	Aantal EG	Aantal VS			Aantal kennisgevingen van fusies	
		FTC	DoJ	Totaal	EG	VS
1991	5	10	2	12	3	9
1992	26	20	20	20	11	31
1993	44	22	18	40	20	20
1994	29	16	19	35	18	20
1995	42	14	21	35	31	18
1996	48	20	18	38	35	27
1997	42	12	24	36	30	20
1998	52	22	24	46	43	39
1999	70	26	23	49	59	39
2000	104	26	32	58	85	49

¹³ Die kennisgevingen omvatten een aantal zaken waar de Commissie Amerikaanse bedrijven om inlichtingen verzocht.

b) Kennisgeving door de Commissie aan de lidstaten

Volgens de tekst van de interpretatieve brief die de Europese Gemeenschappen aan de VS hebben gezonden en de Verklaring betreffende doorzichtigheid van de Commissie aan de Raad van 10 april 1995 stelt de Commissie, na kennisgeving aan de mededingingsautoriteiten van de VS, de lidstaat of lidstaten waarvan de belangen in het geding zijn, op de hoogte van de kennisgevingen die zij heeft ontvangen van de antitrustautoriteiten van de VS. Zodra er dus kennisgevingen worden ontvangen van de autoriteiten van de VS, worden deze onmiddellijk naar de relevante eenheden van DG Concurrentie gezonden en worden tegelijkertijd afschriften gestuurd naar de eventuele lidstaten waarvan de belangen in het geding zijn. Evenzeer worden bij kennisgevingen van DG Concurrentie aan de autoriteiten van de VS tegelijkertijd afschriften gezonden aan de lidstaat of lidstaten waarvan de belangen in het geding zijn.

In de meeste gevallen doen de autoriteiten van de VS ook rechtstreeks kennisgeving aan de lidstaten, uit hoofde van de OESO-Aanbeveling¹⁴. Gedurende de verslagperiode ontving het Verenigd Koninkrijk kennisgevingen in 45 zaken, Duitsland in 30 zaken, Frankrijk in 19 zaken, Nederland en Zweden ieder in 12 zaken, Spanje in 6 zaken, België, Finland en Italië ieder in 4 zaken, Ierland in 3 zaken, Oostenrijk, Denemarken en Luxemburg ieder in 2 zaken.

1.8. Conclusies

2000 heeft een verdere versterking van de samenwerking tussen de EU en de VS bij mededingingsaangelegenheden te zien gegeven. Met betrekking tot de behandeling van grensoverschrijdende fusiezaken in het bijzonder is die samenwerking zeer nauw en vruchtbaar geweest; zij heeft een toenemende convergentie in de aanpak van respectievelijk de EU en de VS vergemakkelijkt wat betreft de beoordeling van vermoedelijke concurrentieverstorende effecten als gevolg van dergelijke transacties. Ook de aanpak op het gebied van de identificatie en tenuitvoerlegging van maatregelen en op het gebied van het toezicht op de nakoming van de maatregelen na de fusie stemt aan weerszijde steeds meer overeen.

In de loop van het jaar hebben de autoriteiten van de EU en de VS bovendien hun contacten verder versterkt met betrekking tot het onderzoek van andere concurrentieaangelegenheden dan concentratiezaken en inzonderheid met het oog op de bestrijding van mondiale kartels. De Commissie, het Amerikaanse Ministerie van Justitie en de FTC blijven tevens met elkaar in constante dialoog over algemene kwesties van gemeenschappelijk belang inzake mededingingsbeleid en handhaving.

¹⁴ Herziene aanbeveling van de Raad van de OESO betreffende samenwerking tussen leden bij mededingingsbeperkende gedragingen die nadelige gevolgen hebben voor de internationale handel, goedgekeurd op 27/28 juli 1995.

2. CANADA

2.1. Inleiding

De overeenkomst tussen de Europese Unie en Canada betreffende samenwerking op mededingingsgebied, is erop gericht de samenwerking tussen de Europese Gemeenschappen en Canada met betrekking tot de handhaving van hun respectieve mededingingsvoorschriften te bevorderen. De overeenkomst werd ondertekend op de topbijeenkomst tussen de Europese Unie en Canada die op 17 juni 1999 te Bonn plaatsvond, en trad in werking bij de ondertekening ervan.

De overeenkomst voorziet voornamelijk in het volgende: (i) wederzijdse kennisgeving van zaken die door de mededingingsautoriteiten van één van de partijen worden onderzocht wanneer die zaken de gewichtige belangen van de andere partij kunnen beïnvloeden; (ii) coördinatie van de handhavingsactiviteiten van beide partijen alsook het verstrekken van onderlinge bijstand; (iii) de mogelijkheid van de partijen om elkaar te verzoeken handhavend op te treden (positieve courtoisie) en om rekening te houden met de gewichtige belangen van de andere partij bij het handhavend optreden (traditionele courtoisie) en (iv) de uitwisseling van gegevens tussen de partijen zonder dat daarbij geraakt wordt aan de vertrouwelijkheidsverplichtingen van de partijen met betrekking tot dergelijke informatie. In hoofdzaak is de overeenkomst zeer vergelijkbaar met die welke in 1991 werd gesloten tussen de EG en de VS.

2.2. Kennisgevingen

a) Aantal kennisgevingen van de Commissie en de Canadese autoriteiten

In de periode van 17 juni 1999 tot december 1999 deed de Commissie kennisgeving in vier zaken en in 2000 in negen zaken. De Commissie ontving in 1999 drie kennisgevingen van het Canadian Competition Bureau (CCB) en tien in 2000.

De trend is dat kennisgevingen van de Commissie inzake fusiezaken sneller toenemen dan inzake andere antitrustzaken. Dit is een weerspiegeling van de procedure op grond van de concentratieverordening waarbij de Commissie, bij de ontvangst van een aanmelding, in het Publicatieblad een mededeling publiceert waarin wordt bekendgemaakt dat aanmelding is gedaan. Belangrijke samenwerkingssectoren zijn: luchtvaart, aluminium, geïntegreerde elektronica, telecomnetwerken, kabelmaatschappijen en inhoudleveranciers en vervoer.

Veel tijdens de verslagperiode aangemelde zaken, in het bijzonder kwesties die onder de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag vallen, zijn nog niet afgesloten en daarom is het niet mogelijk deze in detail te bespreken of bij naam te noemen, behalve wanneer zij al onderwerp van een verklaring of bekendmaking van de Commissie zijn geweest.

Tegelijkertijd zijn de meeste fusiezaken die aanleiding hebben gegeven tot kennisgevingen en samenwerking op grond van de Overeenkomst, nu afgesloten vanwege de strikte uiterste termijnen die op basis van de concentratieverordening¹⁵ worden toegepast. Deze kunnen derhalve in dit verslag worden besproken.

In aanvulling daarop moesten, als gevolg van de vertrouwelijkheid van de Canadese procedures en de verplichting tot vertrouwelijke behandeling door de Europese Gemeenschappen uit hoofde van artikel X van de Overeenkomst, zelfs in die gevallen waarin de Europese Commissie haar onderzoek heeft afgerond en de zaken heeft afgesloten, verwijzingen naar specifieke zaken ten aanzien waarvan het onderzoek door de Canadese autoriteiten nog loopt of ten aanzien waarvan anderszins vertrouwelijkheid wordt gevegd, worden beperkt.

b) Kennisgeving door de Commissie aan de lidstaten en derde landen

Van alle kennisgevingen die van het Canadese Competition Bureau zijn ontvangen, worden op hetzelfde moment dat ze naar de relevante eenheden van DG Concurrentie worden gestuurd, afschriften gezonden naar de lidstaat of lidstaten waarvan de belangen in het geding zouden kunnen zijn. Op dezelfde wijze worden bij de kennisgevingen van DG Concurrentie aan het Canadese Competition Bureau, tegelijkertijd afschriften gezonden aan de lidstaat of lidstaten waarvan de belangen in het geding zijn. In de verslagperiode ontving Duitsland kennisgevingen in 6 zaken, Frankrijk in 5 zaken, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken in twee zaken en Nederland en België elk in 1 zaak.

2.3. Samenwerking

Onze ervaring met de samenwerking met onze Canadese collega's is zeer positief. De aard van de samenwerking hangt af van het afzonderlijke geval, en kan variëren van alleen maar informeren naar de tijdschema's van de procedures tot de coördinatie van de voorgestelde oplossing in een bepaalde zaak.

De dagelijkse samenwerking tussen DG Concurrentie en het Canadian Competition Bureau verloopt vrij vlot. De samenwerking is vergelijkbaar met die op grond van de EG/VS-samenwerkingsovereenkomst maar op een kleinere schaal. Er zijn frequent contacten inzake onderzoeken in concentratiezaken, de Canadese diensten hebben deelgenomen aan een aantal hoorzittingen. Omgekeerd zullen ambtenaren van de communautaire diensten procedures in Canada kunnen volgen wanneer het belang van de EG in het geding is. Het verdient vermelding dat trilaterale teleconferenties/vergaderingen (EG/VS/Canada) hebben plaatsgevonden in de zaak *Dow Chemical/Union Carbide* en in de zaak *Alcoa/Reynolds*.

2.4. Enkele zaken

De eerste kennisgeving die in 2000 van Canada werd ontvangen, betrof de voorgenomen verwerving van Union Carbide Corporation door Dow Chemical, een zaak die reeds werd onderzocht in samenwerking met de Amerikaanse autoriteiten. Alle andere in 2000 ontvangen kennisgevingen betroffen kartelonderzoeken.

¹⁵ Verordening (EEG) nr.4064/89 van 21 december 1989 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen, PB L 395, 30.12.1989, blz.1; zoals gerectificeerd in PB L 257, 21.9.1990, blz. 13 en zoals gewijzigd door verordening van de Raad (EG) nr. 1310/97 van 30 juni 1997.

Onzerzijds dient bijzondere aandacht te worden besteed aan onze nauwe samenwerking met de Canadese autoriteiten in de zaak *Vivendi/Canal+/Seagram*. Na een marktonderzoek kwam de Commissie tot de conclusie dat deze concentratie gevolgen zou hebben op drie markten, meer bepaald de betaaltelevisiemarkt, de opkomende pan-Europese portaalmarkt en de opkomende markt van on line muziek. Uiteindelijk werd de concentratie goedgekeurd op voorwaarde dat Vivendi zijn belang in de Britse betaaltelevisiezender BSkyB van de hand zou doen en concurrerende betaaltelevisieoperatoren toegang zou verlenen tot de films van Universal.

2.5. Conclusie

De overeenkomst heeft geleid tot hechtere betrekkingen tussen de Commissie en de Canadian Competition Bureau alsook tot een beter begrip van elkaars mededingingsbeleid. Een toenemend aantal zaken worden onderzocht door beide mededingingsautoriteiten en er wordt derhalve in toenemende mate erkend dat het belangrijk is tegenstrijdige beslissingen te vermijden en de handhavingsactiviteiten te coördineren op dusdanige wijze dat dit beide partijen ten goede komt.

BIJLAGE 1

KENNISGEVINGEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE AAN DE AUTORITEITEN VAN DE VS 01.01.2000 - 31.12.2000

Fusiezaken:

01	COMP/M.1786 -	General Electric Company/Thomson-CSF
02	COMP/M.1782 -	American Home Products/Warner-Lambert
03	COMP/JV 30 -	BVI Television (Europe) Inc./ SPE Euromovies Investments Inc./Europe Movieco Partners)
04	COMP/M.1794 -	Deutsche Post/Air Express International
05	COMP/M.1801 -	Neusiedler/American Israeli Paper Mills
06	COMP/M.1741 -	MCI WorldCom/Sprint Corporation
07	COMP/JV38 -	KPN/Bellsouth/E-Plus
08	COMP/M.1796 -	Bayer/Lyondell
09	COMP/M.1847 -	General Motors/Saab Automobile
10	COMP/M.1849 -	Solectron/Ericsson
11	COMP/M.1841 -	Celestica/IBM
12	COMP/M.1854 -	Emerson Electric/Ericsson Energy Systems
13	COMP/M.1835 -	Monsanto/Pharmacia & Upjohn
14	COMP/M.1880 -	3M/Quante
15	COMP/M.1856 -	Citigroup/Schroders
16	COMP/M.1745 -	Lagardère SCA, DaimlerChrysler AG, the French State/SEPI/EADS
17	COMP/M.1876 -	Kohlberg Kravis Roberts/Zumtobel/Wassall
18	COMP/M.1871 -	Arrow Electronics/Tekelec
19	COMP/M.1882 -	Pirelli/BICC General
20	COMP/M.1892 -	Sara Lee/Courtaulds
21	COMP/M.1914 -	TXU/Hydro Electrica
22	COMP/M.1920 -	Nabisco/United Biscuits
23	COMP/M.1878 -	Pfizer/Warner-Lambert
24	COMP/M.1956 -	Ford/Autonova
25	COMP/M.1891 -	BP Amoco/Castrol
26	COMP/M.1901 -	Cap Gemini/Ernst & Young
27	COMP/M.1919 -	Alcoa/Cordant
28	COMP/JV.46 -	Blackstone/CDPQ - Kabel Nordrhein-Westfalen
29	COMP/M.1879 -	Boeing/Hughes
30	COMP/M.1946 -	Bellsouth/SBC

31	COMP/M.1948 -	Techpack International/Valois
32	COMP/M.1959 -	Meritor/Arvin
33	COMP/M.1845 -	AOL/Time Warner;
34	COMP/M.1968 -	Solectron/Nortel
35	COMP/M.1970 -	Johnson & Johnson/Mercury Asset Management/Agora Healthcare Services
36	COMP/M.1852 -	Time Warner/EMI
37	COMP/M.1932 -	BASF/American Cyanamid
38	COMP/M.2004 -	Investcorp/Chase Capital Investments/Gerresheimer Glass
39	COMP/M.1966 -	Phillips/Chevron
40	COMP/M.2003 -	Carlyle/Gruppo Riello
41	COMP/M.1998 -	Ford/Landrover
42	COMP/M.1939-	Rexam (PLM)/American National Can
43	COMP/M.2026 -	Clear Channel Communications/SFX Entertainment
44	COMP/M.1949 -	Enron/MG
45	COMP/M.2026 -	Western Power Distribution/Hyder
46	COMP/M.1933 -	Citigroup/Flender
47	COMP/JV.47 -	Lagardère/Canal+/Liberty Media
48	COMP/M.1982 -	Telia/Oracle/Drutt
49	COMP/M.2025 -	GE Capital/BTPS/MEPC
50	COMP/M.1969 -	UTC/Honeywell/i2/MyAircraft.com
51	COMP/M.1926 -	Telefónica/Tyco
52	COMP/M.2053 -	Telenor/BellSouth/Sonofon
53	COMP/M.2000 -	WPP/Young & Rubicam
54	COMP/M.2075 -	Newhouse/Jupiter/Scudder/M&G
55	COMP/M.2077 -	Clayton, Dubilier & Rice/Alcatel
56	COMP/M.1990 -	Unilever/Bestfoods.
57	COMP/M.2074 -	Tyco/Mallinkrodt
58	COMP/JV.50 -	Callahan Invest/Kabel Baden-Württemberg
59	COMP/M.2128 -	ABB Lummus/Engelhard/Equistar/Novolen
60	COMP/M.2133 -	Hicks/Bear Stearns/Jonhs Manville
61	COMP/M.2104 -	Messer/Carlyle/Eutectic & Castolin
62	COMP/M.2147 -	VNU/Hearst/Stratosfera
63	COMP/M.2135 -	4Front/NCR
64	COMP/M.2127 -	DaimlerChrysler/Detroit Diesel

65	COMP/M.2158 -	Crédit Suisse Group/Donaldson, Lufkin & Jenrette
66	COMP/M.2137 -	SLDE/NTL/MSCP/NOOS
67	COMP/M.2101 -	General Mills/Pillsbury/Diageo
68	COMP/M.2134 -	Avnet/Veba Electronics
69	COMP/M.2041 -	United Airlines/US Airways
70	COMP/M.2111 -	Alcoa Inc/British Aluminium Ltd
71	COMP/M.2145 -	Apollo Group/Shell Resin Business
72	COMP/M.2167 -	Citigroup/Associates First Capital Group
73	COMP/M.2196 -	Enron/Bergmann/Hutzler
74	COMP/M.2175 -	DOW Chemical/Gurit-Essex
75	COMP/M.2192 -	SmithKline Beecham/Block Drug
76	COMP/M.2230 -	Sanmina/Siemens/Inboard/ Leiterplattentechnologie
77	COMP/M.2041 -	United Airlines/US Air
78	COMP/M.2251 -	AOL/Banco Santander
79	COMP/M.2199 -	Quantum/Maxtor
80	COMP/M.2213 -	DuPont/Sabancı Holdings/JV
81	COMP/M.2248 -	CVC/Advent/Carlyle/Lafarge
82	COMP/M.2238 -	Solectron/Natsteel Electronics
83	COMP/M.2252 -	Kuoni/TRX/e-TRX/TRX Central Europe/JV
84	COMP/M.2259 -	Terra Amadeus/1Travel.com
85	COMP/M.2265 -	Ricoh/Lanier Worldwide

Niet-fusiezaken¹⁶:

01	37.241 -	Boeing/Airbus
02	36.824 -	
03	37.792 -	PO/Microsoft (Windows 2000)
04	37.747 -	Stohaas JV
05	Verzoek om inlichtingen	
06	37.889 -	FIAT/GENERAL MOTORS Corp
07	37.866 -	DB UK Holding Ltd/UBS AG/Goldman Sachs Vol-Holdings LLC/Citibank Investments Ltd

¹⁶ Om redenen van vertrouwelijkheid of om de geheimhouding van lopende onderzoeken te beschermen omvat deze lijst slechts de onderzoeken of zaken die openbaar zijn gemaakt.

- 08 36.212 - Papier zonder carbon**
- 09 Verzoek om inlichtingen**
- 10 37.949 - Borealis/DuPont de Nemours**
- 11 37.920 - 3G Patent Platform**
- 12 36.213 - GEAE + P&W**
- 13 36.566 - Estée Lauder**
- 14 Verzoek om inlichtingen**
- 15 36.816-37.055 - Intercontinental Marketing Services Health**
- 16 37.983 - American Airlines/Swissair/Sabena**
- 17 37.774 - Innogenetics/Chiron-Ortho Diagnostics**
- 18 Verzoek om inlichtingen**
- 19 BUY.com US**

BIJLAGE 2

KENNISGEVINGEN VAN AUTORITEITEN VAN DE VS AAN DE EUROPESE COMMISSIE 01.01.2000 - 31.12.2000

Fusies¹⁷

- 01 Carnival Corp/NCL Holding ASA**
- 02 Chemdal Corp & Chemdal Asia/BASF**
- 03 Transportacion Maritima Mexicana/Stolt-Nielsen Transportation Group (JV)**
- 04 American Home Products Corp/Warner-Lambert Co**
- 05 Deere/Metso & Timberjack & Marsta**
- 06 Dairy Farmers/SODIAAL North America Corp**
- 07 Valmet Corp & Groupe Laperriere en Verreault Inc/Beloit Corp**
- 08 Time Warner Inc/EMI Group plc**
- 09 Alcoa Inc/Reynolds Metals Co**
- 10 Novartis AG/Astra Zeneca plc**
- 11 Boeing Co/Hughes Electronics Corp**
- 12 PE Corp/Third Wave Technologies Inc**
- 13 Lafarge SA/Blue Circle Industries plc**
- 14 Carson Inc/L'Oreal**
- 15 Glaxo Wellcome/SmithKline Beecham**
- 16 Warner Lambert/Pfizer Inc**
- 17 Newbridge Networks Corp/Alcatel**
- 18 Lernout & Hauspie Speech products nv/Dragon Systems Inc**
- 19 Charter plc/Lincoln Electric Holdings Inc**
- 20 National Tobacco Co/Swedich Match**
- 21 Williams plc/Assa Abloy AB**
- 22 AOL/America on Line Inc**

¹⁷ Om redenen van vertrouwelijkheid omvat deze lijst slechts de onderzoeken en zaken die openbaar zijn gemaakt.

- 23 Lockheed Martin Corp/BAE Systems plc
- 24 Schlumberger Ltd/Baker Hughes Inc
- 25 Covisint/General Motors/Ford Motor/Daimler Chrysler/Nissan Motor/Renault/
Oracle/Commerce One (JV)
- 26 Wesley Jessen VisionCare Inc/Novartis
- 27 CRH plc & Hanson plc/Pioneer Roofing Tile Inc (JV)
- 28 BASF/Shell Petroleum NV (JV)
- 29 Hannaford Bros Supermarkets Co/Food Lion Inc
- 30 Svedala Industri AB/Metso Oyj
- 31 Voicestream Wireless Corp/Deutsche Telekom
- 32 Renault/ Aktiebolaget Volvo
- 33 Delta Air Lines/Air France
- 34 Atecs Mannesmann AG/Siemens AG & Robert Bosch GmbH
- 35 Mallinckrodt Inc/Tyco International Ltd
- 36 BAE Systems plc/Lockheed Martin Corp
- 37 Svedala Industri AB/Metso Oyj
- 38 British Aviation Insurance Group Ltd (BAIG)/Associated Aviation
Underwriters
- 39 Pillsbury Co/Diageo plc/General Mills Inc
- 40 Svedala Industri AB/Metso Oyj
- 41 Lesaffre/Red Star Yeast & Products Division of Universal Foods Corp
- 42 ASM Lithography NV/Silicon Valley Group Inc
- 43 Egide SA/Industrial Growth Partners/Electronic Protection Products
- 44 Quantum Corp/Maxtor Corp
- 45 Reed Elsevier Inc/Harcourt General Inc
- 46 Electronic foreign exchange (JV)
- 47 Krupp Werner & Pfleiderer/Georg Fisher & Westdeutsche Landesbank
Girozentral
- 48 Pitt-des-Moines/Chicago Bridge & Iron Co

49 Harcourt/Thomson Corp

Niet-fusiezaken:¹⁸

01 Dywidag-Systems International USA Inc

02 Smith International/Schlumberger Ltd

03 Charge Carbone of America Industries Corp

04 -

05 Internationale kartels in de sector vitaminen

06 -

07 Sotheby's Holdings Inc

08 -

09 -

¹⁸ Om redenen van vertrouwelijkheid omvat deze lijst slechts de onderzoeken en zaken die openbaar zijn gemaakt.

BIJLAGE 3

KENNISGEVINGEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE AAN DE CANADESE AUTORITEITEN 01.01.2000 - 31.12.2000

- 01 COMP/M.1841 - CELESTICA/IBM**
- 02 COMP/JV.46 - Callahan Invest/Kabel Nordrhein-Westfalen**
- 03 COMP/M.1908 - Alcatel/Newbridge Networks**
- 04 COMP/M.1968 - Solectron/Nortel**
- 05 COMP/M.2050 - Vivendi/Canal+/Seagram.**
- 06 COMP/M.2050 - Vivendi/Canal+/Seagram (nieuwe aanmelding)**
- 07 COMP/M.2139 - Bombardier/Adtranz**
- 08 COMP/M.2217 - CELECTICA/NEC TECHNOLOGIES UK**
- 09 COMP/JV.50 - Callahan Invest/Kabel Baden-Württemberg**

BIJLAGE 4

KENNISGEVINGEN VAN DE CANADESE AUTORITEITEN AAN DE EUROPESE COMMISSIE 01.01.2000 - 31.12.2000

Aangezien de 10 zaken waarin kennisgeving is gedaan, nog hangende zijn en het onderzoek op grond van de Competition Act vertrouwelijk is, kunnen zij hier niet specifiek worden vermeld.